1855.

LEYDSCHE COURANT

N°. 13[illegible]

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

VRIJDAG, 16 NOVEMBER.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 15 November.

Bij Kon. besluit is benoemd tot Schoolopziener in het tweede schooldistrict van Zuidholland, de Heer A. C. Oudemans alhier, vroeger Hoofdonderwijzer in Nederlandsch Oost-Indie.

— De Senaat der Hoogeschool alhier, heeft eergisteren den graad van Doctor in de Wijsbegeerte en Letteren, *honoris causa*, verleend aan den Heer L. A. te Winkel, Leeraar der nederlandsche taal- en letterkunde aan het Stedelijk Gymnasium alhier en lid der redactie van het Nederl. Woordenboek.

— Sedert den 8sten Februarij, zijnde de Dies Natalis onzer Hoogeschool, zijn alhier ingeschreven 127 Studenten, als: in de Regten 38; — Geneeskunde 35; — Godgeleerdheid 46; — Letteren 6; — Wis- en Natuurkunde 2; — te zamen 127. Van dit getal studeren alhier: in de Regten 30; — Geneeskunde 24; — Godgeleerdheid 34; Letteren 4; — Wis- en Natuurkunde 2; — te zamen 94. De overige behooren tot de Athenaea en komen alhier alleen tot het afleggen der examina.

Het geheele getal der alhier studeerenden bedraagt als volgt: in de Regten 199; — Geneeskunde 100; — Godgeleerdheid 129; — Letteren 28; Wis- en Natuurkunde 20; — te zamen 476; en aan de Athenaea: in de Regten 43; — Geneeskunde 48; — Godgeleerdheid 56; — Letteren 9; — te zamen 156. In het geheel te zamen 632.

— Ter aanvulling der korte opgave van het in de zitting der afdeeling taal- en letterkunde der Kon. Akademie van Wetenschappen verhandelde, in ons vorig nommer, diene nog het volgende:

De Heer de Vries bragt, ook namens de Heeren van Lennep en van Assen, rapport uit met betrekking tot het door den Heer Koenen in de vorige vergadering gedane voorstel, strekkende dat, met het oog op de misbruiken van het bezigen van vreemde en verkeerde woorden en uitdrukkingen in de Nederlandsche taal, de letterkundige afdeeling zich de belangen onzer moedertaal moge aantrekken en eene commissie benoemen, aan wie een waakzaam toezigt worde toevertrouwd tegen de verbastering onzer taal. De commissie adviseert dat, ofschoon zij het gewigt dezer aangelegenheid allezins erkent en het wenschelijk oordeelt dat hierin verbetering worde gebragt, zij echter van oordeel is, dat aan de akademie eene dergelijke taak moeijelijk kan worden opgedragen, maar zich vleit, dat het voorstel daartoe zal leiden, dat in den boezem der afdeeling het gewigtig onderwerp meermalen een punt van gezette overweging en beraadslaging zal uitmaken. De Heer Koenen verklaart zich, op de in het rapport breedvoerig ontwikkelde gronden, met het laatste te kunnen vereenigen, zijnde zijne bedoeling bij het doen van zijn voorstel geweest, de aandacht der leden dezer afdeeling op dit onderwerp te vestigen. Met algemeene stemmen wordt de conclusie van het rapport aangenomen.

De Heer Koenen spreekende over de vogelvrijverklaring van Prins Willem I door Filips, toont o. a. aan, hoe die maatregel tegen alle regt en rede in lijnregt strijdig was, en schier voorbeeldeloos in de geschiedenis, immers noch als Koning van Spanje, noch als Graaf van Holland en Zeeland had Filips van Oostenrijk eenig regt om zich van die Duitsche rijksinstellingen tegen een Souvereinen Vorst, gelijk de Prins van Oranje was, te bedienen. Spreker eindigt zijne mededeeling door te doen opmerken hoe dan ook de moordenaar Balthazar Gerards den afschuw en de verontwaardiging, zelfs van Lodewijk XIV, verwekt had.

De Heer de Vries deelde mede, dat de Maatschappij van Nederl. Letterkunde te Leyden, haar reeds vroeger opgevat voornemen thans bepaaldelijk vastgesteld en tot een begin van uitvoering gebragt heeft, om namelijk eene nieuwe en volledige uitgave te doen verschijnen van den *Spieghel Hist.* van Maerlant, waarvan het handschrift, aan haar bereidwillig ten gebruike afgestaan, bij de Akademie berust.

— Maandag ll. opende Prof. Kaiser zijnen cursus over populaire astronomie met eene redevoering ter bestrijding der beginselen, vervat in het programma van het nieuwe tijdschrift *de Dageraad*. Wij zullen het niet wagen een verslag te geven van al het belangrijke dat deze redevoering bevatte, maar — onder dringend verzoek aan den Hoogleeraar, dat het gesproken woord spoedig door den druk ook in ruimeren kring worde bekend gemaakt, — hier slechts den inhoud kortelijk aanstippen. In eene keurige doch ongekunstelde en voor een ieder bevattelijke voordragt, toonde Prof. Kaiser eerst aan hoe zulk eene geheel nieuwe verlichting, als de zich noemende volksvrienden van *de Dageraad* willen aanbrengen, niet als slechts van gering belang moet geacht worden, dewijl aan alles, wat elk Christelijk gemoed tot dusverre dierbaar is geweest en nog is, door die beginselen (zoo zij onverhoopt waar mogten wezen), den bodem wordt ingeslagen. — Vervolgens wierp Spreker verre weg de beschuldiging, dat de beoefening der Natuurwetenschappen het *materialismus* zoude bevorderen, en toonde door eene menigte voorbeelden uit het vak der Sterrekunde ten duidelijkste aan, hoe de Natuur onvoldoende is om den mensch het Goddelijk wezen in al Zijne volmaaktheden te leeren kennen en evenzeer onmagtig om hem voor zijne hoogere bestemming te vormen en op te leiden. — Ten slotte uitte Spreker den wensch, ja de gegronde verwachting dat het eens uit zijne hoorders zelve zoude blijken, dat de beoefening der sterrekunde geen materialisten vormt, maar opleidt tot dubbele waardering der Goddelijke Openbaring ook buiten de Natuur.

Wij twijfelen niet of dit belangrijke woord, uitgesproken door een' man die op zoo roemvolle wijs zelf de Natuurwetenschappen beoefent, zal (vooral in den tegenwoordigen tijd) bijzonder welkom zijn aan zeer velen, dien niet, zoo als ons, het geluk te beurt viel deze rede te mogen aanhooren. Als een klein bewijs van het verlangen waarmede deze openlijke voordragt werd te gemoet gezien, moge strekken dat een 150-tal Studenten van alle faculteiten benevens eenige Predikanten en Doctoren in verschillende vakken, den Hoogleeraar in de aangename noodzakelijkheid bragten, om zich met zijne hoorders naar een ruimer auditorium dan het daartoe bestemde te begeven. Mogt dit vernieuwde blijk van hulde aan uitstekende verdiensten gebragt, tevens een nieuwe spoorslag wezen om alles in het werk te stellen ten einde aan een' man als Prof. Kaiser niet langer een observatorium, dat dien naam waardig is, worde onthouden.

— Door de Regering is voorgesteld om aan verschillende polders in Gelderland en Utrecht bijdragen te verleenen tot herstel van in [illegible] watersnood beschadigde of weggeslagen dijken, tot eene som van f [illegible].

— Te Beverwijk in Noordholland heerschen de mazelen zeer sterk. In meest alle huisgezinnen zijn kinderen daardoor aangetast.

— Van het Nieuwe Diep is met het schip *Philips van Marnix*, eene afdeeling troepen, 140 Onder-Officieren en manschappen, onder bevel van den Majoor van Wely, naar Oost-Indie vertrokken.

— Te Vlissingen wordt met alle krachten gewerkt aan de voltooijing voor de zeedienst van het fregat *Prins van Oranje*, de korvet *Koerier* en de stoomschroef-korvet *Prinses Amalia*, die in het voorjaar van 1856 in dienst zullen gesteld worden.

— In de zitting van de Prov. Staten van Groningen is besloten, zich bij een gemotiveerd adres te wenden tot de Hooge Regering, met het verzoek om de vesting van Groningen als zoodanig op te heffen, uit hoofde van de belemmeringen voor de stoffelijke ontwikkeling van de geheele provincie, die uit het bestaan der stad als vesting voortvloeijen.

— Het *Vlaemsch Middel-Comiteit* te Brussel, heeft ons de plaatsing verzocht van het volgende stuk, den 2den dezer aan den Minister van Justitie opgezonden:

Mynheer de Minister, Ter gelegenheid der reize des Hertogen van Brabant, gaf de *Moniteur Universel*, van 29 October laetstleden, eene nota welker inhoud geheel en al bezyden de waerheid is.

Immers de geheele geschiedenis van ons Vaderland bewyst, dat wy dezelfde belangen als Frankryk niet hebben, vermits wy steeds hebben moeten, om onze vryheid en onafhankelykheid in stryd met de Fransche belangen, te verdedigen.

De voor ons land onvoordeelige handelverdragen, die met Frankryk gesloten zyn geworden, en waerin altyd onze nyverheid aen die van dit land werd prys gegeven, bewyzen nogmaels ten overvloede, dat onze belangen in het geheel met die onzer zuider naburen niet strooken.

Onze zeden zyn insgelyks verre van met die van Frankryk overeen te komen: dit kan de meest oppervlakkige toeschouwer reeds dadelyk bespeuren, en de Fransche reizigers, die over ons land geschreven hebben, zullen, zelfs midden in hun valsch en onnauwkeurig oordeel, er het onwederlegbaer betoog van leveren.

De tael van Belgie is ook die van Frankryk niet: de Statistiek van 1846 diene den *Moniteur Universel* tot logenstraffing.

Wat den oorsprong onzer natie betreft, hier in slaet de *Fransche Moniteur*, even als in andere gevallen, den bal geheel en al mis; men hoeft slechts *Cesar* te raedplegen, om daervan de overtuiging te hebben.

Wy mogen het echter aen het Fransche Staetsblad niet euvel opnemen, dat het pooge den openbaren geest van zyn land te misleiden: er kunnen daertoe gewigtige redenen bestaen, over welke wy ons niet geroepen vinden een oordeel te vellen. Ons is het echter onmogelyk zulks onaengemerkt te laten gebeuren, door ONZEN MONITEUR, die de onvoorzigtigheid gehad heeft dat artikel op te nemen, en aen hetzelve eene eereplaets in de *partie non-officielle* te vergunnen, waerdoor het, als het ware, eene halve Belgische *officiële* kleur heeft gekregen.

Te veel reeds heeft ons *Staetsblad* bewezen, dat het met eenen *Franschen*, en geenszins met eenen *Belgischen* geest wordt bestierd, en wy verzoeken u, Mynheer de Minister, Gij, die medegeroepen zyt, om de Belgische Nationaliteit zuiver en onbevlekt te bewaren, met zorg te waken dat het officiële Blad, waerover gy de hooge hand hebt, niet langer den openbaren volksgeest misleide, en dus ons nationaliteit in gevaer brenge... — want... —

Vreemdsoortige gedachten brengen vreemde toegenegenheid voort,
en die is voor ons Vaderland steeds noodlottig geweest.

Wy bieden UE., de opregte betuiging onzer hoogachting aen, enz.

'S GRAVENHAGE, 15 November.

Bij Kon. besluit is de bij art. 6 van het besluit van 13 Maart 1844, bepaalde stempeling van het aldaar bedoelde papier of perkament, met de woorden »*te zegelen*," voor zoo veel betreft het papier en perkament, hetwelk aan de kantoren van het buitengewoon zegel te Amsterdam en te 's Gravenhage ter zegeling wordt aangeboden, met den 1sten Januarij 1856 afgeschaft.

— Door Z. M. is benoemd tot Ontvanger der in- en uitgaande regten en accijnsen en van de belasting op de gouden en zilveren werken te 's Hertogenbosch, de Heer A. Voerman, thans in eerstgemelde betrekking te Vlissingen. Voorts tot Ontvangers: te Stavoren c. a., de Heer L. E. Krabbendam, thans Commies der eerste klasse van 's Rijks belastingen te Heerlen, en te Glanebrugge, de Heer W. Th. de Jongh van Arkel, thans te Eibergen.

— Tot Kapitein 3de klasse bij het 2de reg. vesting-artillerie is benoemd de 1ste Luitenant J. M. van Klinkenberg Dozy, van het 3de reg. van dat wapen.

— Z. M. heeft, ten gevolge eener gedane vraag, verklaard dat de Kleeding der schutterij zal blijven zoo als die thans is, in afwachting van de nieuwe wet op de schutterijen. De korte jas zal dus niet worden ingevoerd.

— Prins en Prinses Hendrik zijn uit Duitschland op het Kasteel van Walferdange in Luxemburg teruggekeerd.

— Bij den Minister van Finantien is ontvangen *f* 1.98, van een onbekende, ter voldoening van den lande toekomende gelden.

— De Gemeenteraad heeft een voorstel van Burgemeester en Wethouders aangenomen tot het indienen van een adres aan Z. M., om aan de Staten-Generaal eene wet tot onteigening van gronden voor te dragen, tot doorgraving van het kanaal in de rigting van Scheveningen, ten einde dat werk voort te zetten. Ook is het verzoek ingewilligd van de Commissie van beheer over de spaarkas, ter voorziening in de buitengewone duurte van het brood, tot het ten gelde maken eener som van *f* 100,000 2½ pCt. Nat. Werk. Schuld.

Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Vervolg van de Zitting van Dingsdag 13 November.

In deze zitting zijn ingekomen twee wets-ontwerpen met daarbij behoorende memorie van toelichting, zijnde: één betrekkelijk de zamenstelling der regterlijke magt en het beleid der justitie: en één tot vereenvoudiging in het beleid der justitie en in het wetboek van burgerlijke regtsvordering.

De Commissie van Rapporteurs voor de hoofdstukken V, VI, VII en VIII der Staatsbegrooting, alsmede voor de begrooting van het pensioenfonds van burgerlijke ambtenaren voor 1856 hebben daaromtrent hare eindverslagen uitgebragt.

De Kamer heeft achtereenvolgens aangenomen: 1°. zonder hoofdelijke stemming, de conclusie van het rapport der Commissie tot onderzoek der staatsrekening over het dienstjaar 1852, nadat aan de heropende beraadslaging hadden deel genomen de Heeren van Bosse, van Rappard en Thorbecke; 2°. het wets-ontwerp tot wijziging van hoofdstuk IV der Staatsbegrooting voor 1854, bij welks behandeling de Heeren van Lynden en de Minister van Justitie het woord voerden, met algemeene stemmen; 3°. het wets-ontwerp tot verhooging van hoofdstuk IV der Staatsbegrooting voor 1855; 4°. het wets-ontwerp tot vaststelling der begrooting wegens den arbeid der gevangenen over 1856; 5°. het wets-ontwerp tot verhooging van hoofdstuk IX B. der Staatsbegrooting voor 1855 (Postkantoor te Amsterdam); de drie laatste zonder beraadslaging met algemeene stemmen, uitgezonderd het laatste, waartegen de Heeren van Heeckeren, Wetterhoff en van der Linden stemden.

De vergadering is daarop tot Donderdag verdaagd, tot behandeling der begrootingswetten.

Zitting van Donderdag 15 November.

In deze zitting zijn de algemeene beraadslagingen geopend over de begrooting. Er waren geene sprekers ingeschreven.

De Heer Elout vraagt het woord en spreekt uitvoerig over de verhouding van de Kamer tot de Regering en de uitgestrektheid der bemoeijingen van de Kamer, in verband met de regten en pligten der Kroon.

De Heer Bosscha spreekt over de opgemerkte ongenoegzaamheid der toelichtende memorien en uit den wensch, dat bij die memorien meer openhartigheid plaats vinde in de mededeeling van den gang van het bestuur.

De Heer van Rappard zal in geene staatkundige bespiegelingen treden. Zijn hoofdbezwaar tegen de begrooting is: dat zij sluit met een nadeelig slot.

Wat hem betreft, hij zal niet aarzelen zijne stem aan de wet op de middelen te onthouden, en mogt hij daardoor het vertrouwen derven van hen, die hem derwaarts hebben gezonden, dan zal hij zich gerust stellen met de overtuiging, dat hij niet heeft medegewerkt tot den ondergang van 's lands financien. — De zitting duurt voort.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

BELGIE.

BRUSSEL, 14 November.

Gisteren heeft de Koning in persoon de zitting der Kamers geopend, waarbij de Hertog van Brabant en de Graaf van Vlaanderen tegenwoordig waren. Z. M. heeft in zijne aanspraak hoofdzakelijk het volgende gezegd:

»Ik ontvang bij herhaling blijken van toegenegenheid en vertrouwen van de vreemde Regeringen. Mijn beminde zoon, de Hertog van Brabant heeft in de verschillende landen die hij bezocht, door het onthaal dat hij allerwege heeft ondervonden, zich kunnen overtuigen, welken hoogen rang ons vaderland onder de volken inneemt. Als Koning en als vader gevoel ik mij hierin gelukkig.

De inwendige toestand des lands is over het algemeen gunstig. Echter is mijn hart diep getroffen op het gezigt van de smartelijke beproevingen, die wij door de duurte der levensmiddelen ondervinden. Gij zult met welwillendheid de voorstellen onderzoeken, die gedaan zullen worden om daarin te gemoet te komen. Ik reken op uwe medewerking en op de bescherming van de Voorzienigheid.

Het is met zelfvoldoening dat in den wedstrijd welke Frankrijk voor alle volken heeft geopend, Belgie het hooge standpunt heeft zien waarderen, waarop zijne landbouw en nijverheid het geplaatst heeft.

Wij hebben den 25sten verjaardag onzer onafhankelijkheid gevierd. Zoo die onafhankelijkheid weldadig voor het land is geweest; zoo, hoewel in het begin met wantrouwen ontvangen, zij thans met achting door Regeringen en volken wordt begroet, hebben wij zulks te danken aan de gematigdheid en de regtschapenheid van het volkskarakter, dat steeds den grondslag van onze staatkunde moet uitmaken. Mijne Regering is hiervan doordrongen, en ik vertrouw dat de Kamers hiertoe zullen medewerken."

Het heeft over 't algemeen de opmerkzaamheid getrokken dat de Koning in deze rede het stilzwijgen heeft bewaard over vele punten, waaromtrent men gaarne bij deze gelegenheid iets had willen vernemen, als over het tekort in de schatkist, over het wenschelijke van inschikkelijkheid tusschen de beide groote staatspartijen, en inzonderheid over Belgie's onzijdigheid in den oorlog tusschen Rusland en de Westersche Mogendheden. Geen gewag van dien oorlog, zelfs geene zinspeling daarop, wordt in de troonrede gevonden.

— De Heer Arsène Loin, Archivarius te Bergen in Henegouwen, heeft in het archief dier stad eene menigte documenten gevonden, betreffende de Inquisitie in de Nederlanden, ten tijde van Karel V en Filips II. Zij zullen in de verslagen der historische klasse van de Kon. Belgische Akademie opgenomen worden.

ENGELAND.

LONDEN, 14 November.

De Commissie belast om een blijk van erkentelijkheid aan de Weduwe van Lord Raglan aan te bieden, heeft daartoe het kasteel van Centilla gekozen, waaraan nog eene geschiedkundige herinnering is verbonden, als hebbende tot hoofdkwartier gediend bij de belegering van het kasteel Raglan in 1647.

— Te Birmingham is eene vergadering van omstreeks 15,000 personen gehouden, waarin besloten werd een verzoekschrift aan de Koningin in te dienen, tegen den uitvoer van granen en het monopolie van voedsel. Dit stuk zou door eenige werklieden aan de Koningin aangeboden worden.

— Zondag ll. heeft er weder eene volksvergadering in Hydepark plaats gehad, maar de rijdende policie met ontbloote sabels en geladen pistolen, benevens 800 policie-dienaren die in het park en 1000, die in den omtrek geplaatst waren, hebben de orde weten te handhaven, en de volksmenigte waaronder vele zakkenrollers, was spoedig uiteengejaagd. Enkele personen zijn slechts beleedigd. Een der aanwezigen heeft gedurende 10 minuten gesproken over het crediet en de openbare ambten, maar zonder eenig gevolg.

— In de gazfabriek te Ipswich is een gazometer gesprongen, die 600,000 kannen water bevatte; de geheele buurt is daardoor ondergeloopen.

— De vrienden van den Generaal Campbell hebben verklaard, dat hij het oorlogstooneel alleen verlaten heeft uit ontevredenheid over de benoeming van den zoo veel jongeren Sir Codrington tot Opperbevelhebber, en dat 6 of 7 andere Hoofdofficieren, die even als hij wagten van het geheele leger beheer in de Krim, zijn voorbeeld zouden volgen. Men verwacht dat de terugkeerende Generaal menige bijzonderheid zal openbaren.

FRANKRIJK.

PARIJS, 14 November.

De Keizer zal op 15 Nov. in het tentoonstellingsgebouw alleen de ridderorden en de groote medailles uitreiken. De overigen zullen op de volgende dagen worden uitgedeeld. Het getal der bekroonden bedraagt 12,000.

— De Koning van Sardinie zal den nacht van 22 op 23 dezer te Lyon doorbrengen en op laatstgenoemden dag in de hoofdstad aankomen.

— De Commissie ingesteld tot onderzoek naar de middelen om ongelukken op de spoorwegen te voorkomen, heeft haar verslag uitgebragt, ten gevolge waarvan besloten is het gebruik verpligtend te maken van ontploffende signalen; voorts is de verbetering bevolen van de werktuigen om de treinen des noodig dadelijk te doen stilstaan, alsmede eene strenge herziening van de reglementen op de verschillende diensten.

— De *Moniteur* bevat een artikel betreffende de drijvende batterijen, die zoo veel tot de verovering van Kinboern hebben bijgedragen, zoo als uit de rapporten van den Admiraal Bruat blijkt. Volgens dit artikel is het de Keizer zelf, aan wien men deze batterijen verschuldigd is.

— Men spreekt van de oprigting eener oude garde, afgescheiden van de

reeds bestaande jonge garde. Al de soldaten die 10 jaren dienst tellen zouden daarbij ingelijfd worden en dubbel soldij genieten.

— De Keizerlijke gendarmerie en een gedeelte van de Keizerlijke garde zijn reeds uit de Krim alhier teruggekeerd en door de bevolking met geestdrift ontvangen. Een hunner Bevelhebbers, de Generaal Mellinet, die ernstig gekwetst is geweest, heeft ter herinnering, op den kogel die uit de wond is gehaald, met vergulde letters het woord *Malakof* doen plaatsen.

— De Generaal Bosquet is te Pau luisterrijk ontvangen. Een groot aantal personen te voet, te paard en in rijtuigen gezeten, waren hem te gemoet gegaan. Overal werd hij begroet met de kreten van *leve de Generaal Bosquet!* Des avonds is hem eene serenade gebragt, en was een gedeelte der stad verlicht.

— De berigten uit Konstantinopel aangebragt, loopen tot den 3den en vermelden dat te Sebastopol bij het fort St. Nicolaas belangrijke onderaardsche werken zijn ontdekt. De beschieting van de Noordzijde duurt voort. Bij de Tschernaïa is de waakzaamheid verdubbeld, omdat Russische overloopers verklaard hebben dat Prins Gortschakoff, voor zijnen aftogt, voornemens is nog eenen kans te wagen. De bondgenooten versterken des nachts hunne voorposten en houden zich gereed om, zoo het noodig mogt zijn, voorwaarts te trekken.

— Het vuur uit de Noorderforten van Sebastopol was in de laatste dagen zeer hevig, en vernielde veel van het weinige nog overgeblevene. Een bom heeft een keurig tempeltje, dat op een hoogte boven de militaire haven stond, verwoest. Men verzekert dat Maarschalk Pélissier zich juist op dat oogenblik op die plek bevond. Het vernielde gebouw, bekend geweest onder den naam van »tempel van Theseus," was regthoekig van voren, en omringd van een ... waarin de Grieken hielden er hunne godsdienstoefening.

— Van Regeringswege is het vergaan van de korvet *Colbert* in de Japansche zee tegengesproken. Volgens de laatste berigten bevond zij zich te Shanghae. Zij had wel aan den grond gezeten doch was weder vlot geraakt.

— 18 kwekelingen van de Geneeskundige school alhier, zijn te Marseille aangekomen om zich naar de Krim te begeven. Daarenboven zullen ook nog 76 hulp-chirurgijns derwaarts vertrekken.

— Met Januarij zal de prijs van het gas 30 centimes de kubiek el worden verminderd, waardoor het gaslicht op de helft komt der kosten van olieverlichting.

— Te Boeseghem in het Dep. Pas-de-Calais, is eene vrouw gestorven die in 8 dagen 18 fleschen brandewijn had verzwolgen.

— De koude doet zich te Lyon reeds sterk gevoelen; men heeft reeds ijs gevonden van een duim dikte.

— De Gouverneur-Generaal van Algerie zal zich bezig houden met de oprigting van eene marine uit de inboorlingen, die daartoe uitnemend geschikt zijn, maar sedert de vestiging der Franschen aldaar weinig daartoe genegen schijnen.

SPANJE.

MADRID, 20 November.

De Cortes hebben besloten voortaan de eerste twee uren van elke zitting aan de behandeling der loopende zaken, en de drie laatste aan de beraadslaging over de nieuwe grondwet te besteden. De vergadering heeft het vijfde artikel dier wet aangenomen, bepalende »dat de geheele monarchie door dezelfde wetboeken zal beheerscht worden, en dat voor alle gewone regtszaken, van burgerlijken of criminelen aard, eene en dezelfde wet voor alle Spanjaarden zal gelden." Een amendement daarop voorgesteld, strekkende om te verklaren dat Spanje voor dat beginsel nog niet rijp was, omdat iedere provincie naijverig was op zijne bijzondere voorregten, waardoor dit art. slechts eene doode letter zou blijven, is vervallen na de verklaring, dat dit art. slechts trapsgewijze zou worden ten uitvoer gelegd.

— De wet tot veiling der in de doode hand zijnde goederen, die tot dus verre in de Baskische provincien niet in werking was gebragt, ten einde de bevolking, die krachtens aloude regten niet in alles aan 's rijks wetten onderworpen meent te zijn, niet in het harnas te jagen, is thans ook tot die provincien uitgestrekt en zullen ook aldaar de goederen der geestelijkheid ten behoeve der schatkist geveild worden.

— De Heer Peralès, Secretaris van de Koningin, die nog altijd in de gevangenis was, van wege het bekende manifest, dat men dacht dat van hem was uitgegaan bij de dienstregeling in het Paleis, is thans onder borgstelling ontslagen.

— Te Saragossa zijn oproerige bewegingen ontstaan na de tenegstelling van het Carlistisch opperhoofd Marsal. De Overheid heeft die met kracht bestreden.

ITALIE.

ROME, 10 November.

De Paus zou, ingevolge den raad van den Franschen Keizer besloten hebben, het administratieve beheer des lands aan eene herziening, in milderen zin, te onderwerpen.

— De Koning van Sardinië heeft Maandag ll. de Wetgevende Kamers met eene troonrede geopend. In deze aanspraak spreekt hij natuurlijk van de deelneming des lands aan den oorlog tegen Rusland, en beschouwd die als eenen strijd voor het regt, de beschaving en de onafhankelijkheid der volkeren, welke reeds den roem der Sardinische wapenen heeft verhoogd. Tevens erkent de Koning de noodzakelijkheid eener nieuwe geldleening tot dekking der oorlogsuitgaven, maar voegt daarbij de verzekering, dat zijne Regering trachten zal den druk der belastingen te verligten. Hij besloot zijne rede met eene hulde aan het constitutionele beginsel in dezer voege: »Ons land zal een edel voorbeeld blijven: ook voortaan ziet men er vorst en volk door wederkeerige liefde en vertrouwen onafscheidelijk vereenigd, en zamenwerkende tot instandhouding van orde en vrijheid, de beide grondslagen van het algemeen welzijn."

— Tot Voorzitter van den Senaat is door den Koning benoemd de Markies Alfieri en tot Onder-voorzitters de Heeren Desambrois en Siccardi. De Heer Buoncompagni heeft veel kans als Voorzitter van de Wetgevende Kamer te worden herkozen.

PRUISSEN.

BERLIJN, 13 November.

Graaf Tolstoï, Adjudant van den Russischen Keizer is alhier aangekomen, als overbrenger van een eigenhandigen brief van zijnen Vorst aan den Koning.

— De kweekschool tot opleiding van jongelieden voor de dienst der marine, welke tot dus verre voorloopig te Dantzig gevestigd was, is thans naar deze stad overgebragt om aldaar te verblijven; tevens is die school op nieuw georganiseerd.

— De ambtenaar bij de telegrafie, die onlangs in hechtenis is genomen, als hebbende de hem toevertrouwde berigten aan personen medegedeeld, voor wie ze niet bestemd waren, is veroordeeld tot 3 jaren gevangenis en verlies van zijne burgerlijke regten, en de personen welke hem daartoe hadden omgekocht, tot onderscheidene gevangenisstraffen.

— Op den 11den dezer brak in het Groothertogelijk slot te Weimar brand uit, die men echter met veel moeite meester werd. De aangebragte schade zal vrij groot zijn, daar het water het plafond der zaal doorweekt heeft en men vreest dat het zal instorten. Ook de woonvertrekken van den Groothertog en Erfgroothertog hebben door het water geleden.

— Te Bern in Zwitserland is een Pauselijke Gevolmagtigde aangekomen, om persoonlijk het bouwen eener Katholieke kerk te besturen.

— Omtrent het verblijf van den Generaal Canrobert te Stokholm verneemt men over Hamburg, dat hij in eene gala-koets met 8 paarden bespannen naar het paleis is gebragt en aldaar aan den Koning het Grootkruis van het Legioen van Eer, benevens een eigenhandigen brief van Keizer Napoleon III, heeft overhandigd. Er is eene eerewacht van 100 man uit de Koninklijke garde aan het Fransche Gezantschaps-hôtel geplaatst; ook worden door het hof en de stad groote feesten ter zijner eere voorbereid.

OOSTENRIJK.

WEENEN, 12 November.

Uit Triëst wordt gemeld dat de toestand van den Aartshertog Ferdinand meer en meer geruststellender wordt.

— De tekst van het Concordaat is thans in het Regeringsblad opgenomen.

— Reizigers uit Opper-Oostenrijk melden, dat aldaar, vooral in het gebergte, sedert het begin dezer maand bijna dagelijks sneeuwvallen voorkomen.

— Berigten uit Bucharest melden, dat aldaar bevel was ontvangen om aanstalten te maken voor de ontvangst van nieuwe Oostenrijksche troepen, ter sterkte van 20,000 man.

RUSLAND.

De Keizer heeft Nicolaieff verlaten, en heeft zich naar de Krim begeven om in persoon aan het leger zijnen dank te betuigen. Daarna heeft hij de reis naar de hoofdstad aanvaard.

— Het dagblad van Petersburg bevat een verslag van Generaal Muravieff over de bestorming van Kars, hetwelk 13 kolommen beslaat, en doet die voorafgaan van eenige beschouwingen over den togt van Omer-Pacha. Men schrijft aan dien Bevelhebber het voornemen toe, om in Gourie te vallen, terwijl zijn Onder-Bevelhebber Selim-Pacha op Akhaltsykh, in Georgie, zou aanrukken. Hierdoor wordt het afzenden van 12000 man van het Russische leger opgehelderd, daar die plaats nabij Ardagan ligt, en door die beweging het leger voor Kars in den rug wordt bedreigd.

— Het bezetten van Kinboern door de verbonden Mogendheden is voor 't oogenblik nog niet in staat den aanvoer van leeftogt voor het Russische leger te belemmeren. Prins Gortschakoff heeft reeds voorlang alles ontvangen, en weldra zullen de sneeuwstormen de steppen ontoegankelijk maken; daarop heeft de Prins stellig gerekend, zoodat het afsluiten van den Dnieper hem thans geen nadeel meer kan doen. Van den anderen kant heeft hij eene sterke stelling genomen. Bij de 200,000 man die hij bijeen heeft, is aan ruiterij alleen 25,000 man. Hij onderhoudt daarmede de gemeenschap tusschen zijne verschillende legercorpsen en het is dus buiten tegenspraak, dat hij vooreerst nog gerust de bewegingen des vijands kan toezien. De geruchten van den aftogt, dien het Russische leger zou zijn begonnen, schijnen hun oorsprong te hebben gevonden in de omstandigheid, dat Prins Gortschakoff vóór den winter onwaggelijke convooijen zieken en gekwetsten uit de Krim heeft gezonden.

— Uit Warschau wordt het volgende gemeld: Nooit was de telegrafische gemeenschap tusschen het hoofd van den staf des Keizers en den Maarschalk Paskewitsch zoo druk als tegenwoordig. Somtijds worden op een enkelen dag 5 of 6 depêches tusschen Nicolaieff en Warschau gewisseld. De grijze Maarschalk wordt altijd over de te doene gewigtige bewegingen geraadpleegd, en zijne raadgevingen worden met eene ongeloofelijke onderworpenheid opgevolgd. Hij heeft niet opgehouden in werkelijkheid de Opperbevelhebber van het zuiderleger te zijn en men neemt geen maatregel van eenig belang, alvorens hij zijn oordeel daarover geveld, of in zeker opzigt zijne toestemming daartoe gegeven heeft.

— De landlieden in Polen worden behalve door de gevolgen van den oorlog nog geteisterd door eene ziekte onder de runderen en schapen, waartegen de kunst niets vermag. Blijft dit voortduren dan is de ondergang der veefokkers gewis en zal Polen eene der mildste bronnen van zijnen rijkdom zien uitdroogen.

TURKYE.

De Regering heeft aan de gemeentelijke overheden bevel gegeven, de beleedigende gebruiken, welke bij de begrafenis der Christenen op sommige plaatsen van het Turksche rijk in acht genomen moesten worden, te doen ophouden.

— Door een misverstand hebben eenige schildwachten op Tunesische soldaten gevuurd, waardoor een bloedig gevecht is ontstaan. Laatstgenoemde zijn met geweld in hunne kaserne teruggedreven.

— De eerste Duitsch-Engelsche regimenten zijn te Konstantinopel aangekomen, na een moeijelijken overtogt, waarbij zij een Majoor en verscheidene Officieren verloren.

— Men verzekert dat aan de Persische Regering zal worden verzocht den doortogt aan de Engelsch-Indische troepen naar het oorlogstooneel in Azië te verleenen.

STADS BERIGTEN.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN LEYDEN, —

Gezien het door Gedep. Staten der Provincie Zuidholland in hunne handen gesteld request van MARIA THERESIA MEIJER, Weduwe HENDRIK ROOT, wonende alhier, houdende verzoek tot het plaatsen van een paar kleine *Distilleerketeltjes* met steenen fournuis, tot vervaardiging van fijne Likeuren, in het huis op de Hoogewoerd, Wijk III, No. 421, Kadaster Sectie D, No. 1.

Gelet op Zr. Ms. besluit van den 31sten Januarij 1824, rakende vergunningen ter oprigting van sommige Fabrijken en Trafijken;

Doen te weten, dat tot het hooren der Eigenaars en Bewoners van de naastbijgelegene en belendende Panden, ten opzigte der Informatiën *de Commodo et Incommodo*, door Burgemeester en Wethouders zal worden gevaceerd, op het Raadhuis dezer Gemeente, op Maandag den 19den November aanstaande, des voormiddags ten 11 ure; zullende de belanghebbenden verpligt zijn, hunne bezwaren tegen opgemeld verzoek op dien tijd in te brengen, terwijl bij verzuim daarvan, zij gehouden zullen worden, zich tegen de inwilliging van dit verzoek niet te hebben verzet.

Burgemeester en Wethouders voorn.,
VAN LIMBURG STIRUM.

LEYDEN, 15 November 1855.

De Secretaris v. PUTTKAMMER.

Burgerlijke Stand.

Van den 8 tot en met den 14 November 1855.

GEBOREN: M. M. van Veen, geb. Stikkelorum, Z. — M. J. F. van Arendonk, D — J. [illegible], geb. du Moulin, D. — S. M. Veldhuyzen, geb. van Iperen, D. — M. de la Rie, geb. Fasseur, Z. — M. Rosier, geb. Cornelissen, D. — M. Los, geb. Schouten, Z. — E. de Groot, geb. Ooijendijk, Z. — A. C. Trouw, geb. Stephanus, D. — M. de Water, geb. de Keyzer, Z. — A. van Kooperen, geb. van Klaveren, Z. — H. Nieuwenburg, geb. van der Glas, D. — J. Sierat, geb. van der Weyden, Z. — J. H. Wenter, geb. Kolest, D. — J. van den Worm, geb. Brookhuizen, Z. — E. H. C. Gordyn, geb. Sleyffers, D. — N. Meysing, geb. Kolderman, D. — C. M. C. van Baaadwijk, geb. Hazersloot, Z., levenl. — J. Brant, geb. van Wald, D. — P. Buite[illegible], geb. de l'Ecluse, Z. — M. M. Janssen, geb. de Haas, Z. — J. A. van E[illegible] van der Gaag, D. — C. Prillevitz, geb. Servaas, Z.

[illegible] J. C. Baron Taets van Amerongen tot Woudenberg, Jm. en M. C. [illegible] Taets van Amerongen tot Natewisch, Jd. — J. Sy, Wedr en S. Mon[illegible] — J. [illegible]emskerk, Jm. en E. Zwarts, Jd. — N. Korenhoff, Wedr en J. [illegible] — [illegible] Sommeling, Wedr en E. van den Bos, Wede. — J. Taverne, Jm. en [illegible] Kelderman, Jd. — C. T. de Laat, Jm. en E. van den Burgh, Jd. — J. de Bennje, Jm. en C. Winterkamp, Jd.

OVERLEDEN: G. Verbeek, geb. Giezen, 40 j. — J. Batteljee, 51 j. — S. de Mettes, geb. van Roisen, 60 j. — W. G. Verhoop, D. 2 j. — J. Schenk, 55 j. — A. Reynens, 30 j. — S. Antenbring, 75 j. — J. van Klaveren, 51 j. — J. A. Pilkens, Z., 7 m. — S. Frankhuizen, geb. Regeer, 26 j. — S. M. Pont, D., 9 j. — D. A. J. de Graaf, Z., 17 j. — J. Tesken, D., 1 j. en 6 m. — J. de Kok, 80 j.

AKADEMIE-NIEUWS.

PROMOTIE AAN DE GRONINGSCHE HOOGESCHOOL.

Den 12den November de Heer J. F. N. Ermerins, van Franeker, in de Regten, met *Theses.*

KERKNIEUWS.

Door Z. M. is goedgekeurd het beroep van de Hervormde gemeente te Weybrugge, op J. A. van Trecht, Pred. te Haarwanen.

ADVERTENTIEN.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

WOENSDAG, 14 November.

		Laagst koers.	Hoogst koers.	Gesloten.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld à	2½ pCt.	62	62[illegible]	62
Dito Certificaten	3	73[illegible]	73[illegible]	73[illegible]
Dito dito	4	92[illegible]	92[illegible]	92[illegible]
Amortisatie Syndicaat	3½	89[illegible]	—	—
Handelmaatschappij	4½	—	—	—
O. I. Leening	4	99[illegible]	—	—
Aandeelen Holl. Spoorweg	4½	—	—	—
Dito Rijn-Spoorweg	4½	—	—	—
FRANKRIJK, Certif.	3	—	—	—
Dito dito	4½	—	—	—
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	5	101	101¼	101
Dito dito 1828 en 1829	5	—	—	—
Cert. bij dito 1831 en 1833	5	—	—	—
Dito 1840	4	74[illegible]	74[illegible]	74[illegible]
Dito bij STIEGLITZ & Co.	4	74	74[illegible]	74
Dito dito Nieuwe	4	—	—	—
Inschrijving in Assign.	6	—	—	—
Certificaten van dito	6	[illegible]	—	—
POLEN, Aandeelen 1835 fl. 300		[illegible]	—	—
Dito Obligatiën	4	—	—	—
SPANJE, Obligatiën à 1 pCt.		19[illegible]	19[illegible]	19[illegible]
Dito Obligatiën	3	—	—	—
Dito Binnenl. à 5	3	32[illegible]	32[illegible]	—
Bewijzen Coupons		4[illegible]	4[illegible]	—
OOSTENRIJK, W. B. bij Goll	5	—	—	—
Dito	4	—	—	—
Dito Metall.	5	62[illegible]	62[illegible]	62[illegible]
Dito Nieuwe	5	[illegible]	[illegible]	[illegible]
Dito 1847	2½	[illegible]	[illegible]	—
BELGIE	2½	—	—	—
Dito bij ROTHSCHILD	2½	[illegible]	[illegible]	[illegible]
BRAZILIE, 1824 100		—	—	—
PORTUGAL, te Londen	4	40	40¼	40
Dito dito	3	—	—	—
PERU	4½	73[illegible]	—	—
[illegible]	3½	—	—	—
MEXICO	3	18[illegible]	18[illegible]	—
[illegible] Bankactiën		—	—	—

Te Leyden ter Boekdrukkerij van [illegible]